

AkersDølen

MEDLEMSBLAD

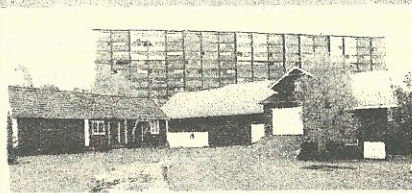
NR 2- 2004

GRORUDDALEN HISTORIELAG



April 2004

GRORUDDALEN KULTURMINNEATLAS



Hva skjer?

Ta på gode sko og bli med på de
mange vandringene og opplev
den vakre Groruddalen i
vårens skrud!

side 3, 4 og 5



Side 5

Thor Eriksens Minnefond en

ETTERLYSNING

side 9

JÆSPERRUD AF FOSSUM
Utdrag av artikkel fra Årbok 2003
av
Bjørn H. Syversen

Side 11

Historie er spennende



Fra stabbustrappen



Kjære lesere av AkersDølen!

Den siste tiden har det stadig blitt utgitt litteratur om Groruddalen. På årsmøtet i Groruddalen Historielag holdt laget tradisjonen ved like og presenterte Årbo-ka for 2003 med mye interessant stoff. Samme høst kom Finn Holden med sin bok om Akergårder i Oslo utgitt på Andresen og Butenschøn forlag, og medlemmene i Groruddalen Historielag hadde den store gleden å høre på forfatteren holde lysbildeforedrag på Grorud samfunnshus her forleden kveld. Andresen og Butenschøn forlag har forresten funnet ut at det kan gis ut flere bøker om Groruddalen og planlegger en ny utgivelse med stoff fra dalen neste år. To av styremedlemmene i Groruddalen Historielag skal være konsulenter.

På stabburet på Nordtvet Gård var det en stor lokalhistorisk begivenhet i mars måned. Byantikvaren hadde valgt historielagets tilholdssted for presentasjon av Groruddalen kulturminneatlas, en bok som alle lokalhistorisk interesserte bør ha skaffet seg. Innholdet består av kartblad, vei- og stedsnavnregister, artikler om den tidlige historien, gårder og kulturlandskap, samferdsel, industriutvikling, boligutbygging og fellesskapets bygninger og anlegg. Jeg har med tilfredshet notert meg at pilegrimsleden er nevnt under samferdsel.

Flere har spurt meg om ikke snart kildene er uttømt for nye opplysninger og utgivelser i bokform. Jeg er medlem av årbokkomiteen og mener at kildene nærmest er uuttømmelige. Stadig kommer det nye artikler som må vurderes. Noen av artiklene inneholder spørsmål som vi ikke kan besvare og må ha kjentfolks hjelp til.

Ja, det er fremdeles mye stoff som bør skrives ned. Historielaget tar alle henvendelser seriøst, og det er viktig at lokalhistorien blir skrevet ned før det er for seint!

Høybråten april 2004
Jan Arne Tangerud

Historie er spennende!

Hva skjer?

Dato/tid	Møteplass	Aktivitet
Onsdag 28. april kl 1900	Stabburet på Nordtvet Gård Gårdsveien 1-3	"Alna-historie – nåtid og fremtid" Bildekåseri v/ Karsten Sølve Nielsen
Torsdag 29.april kl. 1800.	På brua til den nye gang- sykkelveien på Trondheimsveien ved Bekkedalen.	Tur langs Rute 3 Årvoll Turen går gjennom Bekkedalen til hopp- bakker, tidligere Østreheim, Stig kafe og til Årvoll gård der det blir kaffeservering. Guider: Håvard Pedersen og Lars Grasmo.
Onsdag 5. mai, kl. 1800	Ved Lillomarka Barnehage, Hukenveien 12.	Tur langs Alna. Lokalhistorie og botanikk Turen avsluttes i Loge Fremtidens Vels lokaler i Grorudveien 39, ved Bleikedammen, hvor det serveres kaffe. Kart over turen side 6 og 7
Torsdag 6. mai, kl. 1800	Parkerings- plassen ved enden av Årvollveien v/Isdammen.	Tur langs Rute 1: Skogstur. Kulturminner på denne turen er Øvre isdam, Storhaugbakken, steinhoggervirk- somhet, Gamle Hadelandsvei og Ole Høi- land-hula. Det anbefales godt fottøy og kaf- fe i sekken. Guide: Håvard Pedersen
Torsdag 13.mai, kl. 1800	Hovedinngang til Bjerke Travbane.	Tur langs Rute 5. Turen går til Refstad, Gamle Trondheimsvei til Aker sykehus der tidligere driftssjef på Aker Odd Storsveen viser rundt. Kaffeser- vering ved Tonsen gård. Turen kan gjen- nomføres med og uten sykkel. Guide: Anne Fikkan.

Torsdag 27.mai, kl. 1800	Selvbyggerveien 200 v/gammelt gartneri.	Tur langs Rute 2: I skogbrynet. Turen tar for seg Spælabakken, minner fra annen verdenskrig, rester etter trekullmile, steinhoggervirksomhet, havnehager og rester etter husmannvirksomhet. Kaffeservering. Turen kan gjennomføres med og uten sykkel. Guide: Håvard Pedersen og Gro Hoddevik.
Torsdag 3. juni, kl.1800	Brobekkveien 2.	Tur langs Rute 4: Brobekk og Linderud. Turen går langs Hovinbekken til Borrebekk, Lunden og ender opp på Linderud gård der det blir omvisning ca. kl 1900. Inngangsbillett kr. 50 for voksne og kr. 25 for barn. Turen kan gjennomføres med og uten sykkel. Guider: Gro Hoddevik og omviser på Linderud gård.
Søndag 6. juni kl 1100 kl 1230	Øvre Fossum Gård	Lokalhistorisk vandring langs Oldtidsveien over Gjelleråsen. Programmet starter med en utegudstjeneste kl. 11.00 arrangert av Fossum og Stovner menigheter. Umiddelbart etter utegudstjenesten ved Øvre Fossum gård serverer Gro Ruddalen Historielag pilegrimssuppe. Deretter starter vandringen kl. 12.30 fra Øvre Fossum gård. Det blir fortalt om veiens historie som pilegrimsled og Oldtidsvei. Man får også høre om skålgroper, gravrøyser, skansene på Gjelleråsen, Norges første enveiskjøring og mye, mye mer. Vandringen tar ca. 3 timer. Det lønner seg å ha godt fottøy på seg og noe å drikke med seg. Guide: Jan Arne Tangerud.

Andre vandringer:

Søndag 25 april, kl 1300 inviterer Alnaelvas Venner og Østensjøvannets Venner til tur langs Alna til Svartdalen. Lokalhistorie. Møt ved Bryn jernbanestasjon. Turen ender på Galgeberg.

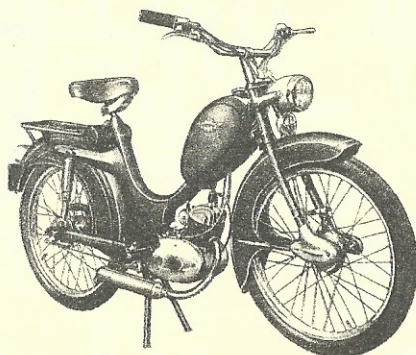
Onsdag 12.mai, kl 1830 inviterer Kunnskap og Kultur til tur langs Alna. Lokalhistorie. Møt ved parkeringsplassen ved Grorud jernbanestasjon, Brubakkveien.

Onsdag 26. mai kl 1800 inviterer Alnaelvas Venner til tur langs Alna. Lokalhistorie og botanikk, møt ved Steinhoggerstatuen ved Grorud Senter. Vi går til Hølaløkka.

Onsdag 2. juni, kl.1800 inviterer Lillomarkas Venner til tur i Hestehagan og Kolås med utgangspunkt i nytt hefte, Geologi og lokalhistorie. Møt i krysset Furer Nymoens vei - Hans Aaneruds vei. Turleder: Elin Langsholt.

Torsdag 17. juni kl 1800 inviterer Alnaelvas Venner til tur på Romsås. Lokalhistorie og botanikk. Møt ved trappa fra sydinngangen Romsås Senter. Vi går via Svarttjern til Svartberget.

Rettelse: I AkersDølen nr. 1 – 2004 er det oppgitt feil navn på fotografen som tok bilde av æresmedlemmer 2003. Fotografen heter Mona Kraft.



Våren og sommeren er moped-tid.

Bildet viser den første norske mopeden som er laget. Den ble laget i 1956/57 av Gresvig Sykkel og mopedfabrikk.

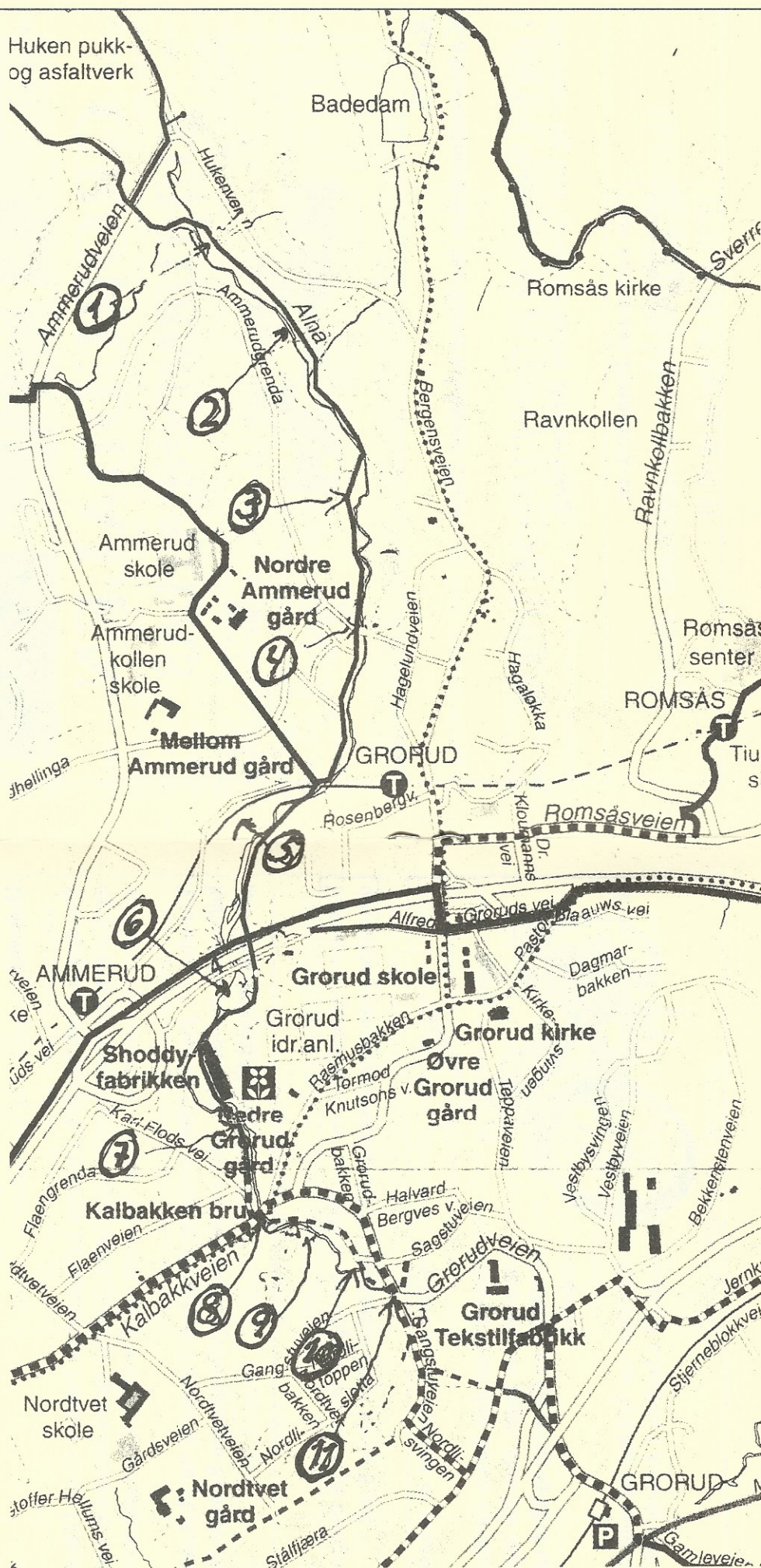
Les mer om Sykkel og mopedfabrikken på Alanbru i Årbok 1997.

Litt om turen

5. Mai:

1. Huken var engang husmannsplass. Her møtes tre bekker. Det går sti til Lilloseter. Hvor lå den gamle saga?
2. Hvorfor så mye stein her?
3. Her kom et lite stabbur seilende i bekken
4. Her lå kverna. Kvernstua finner du ved Bergensveien.
5. Her var det badeplasser for ungene fra Grorud
6. Her kom Trondheimsveien for over 100 år siden. Shoddyen lå litt lenger nede.
7. Prestegårdsskogen er spennende. Mølla er borte, men vi husker Møllerstua.
8. Den gamle brua er fre-det.
9. Hva betyr Bleikedammen?
10. Her lå det en oppgangssag.
11. Kan du høre fossen? Hva heter den?

Kartet har samme tall som teksten ovenfor.



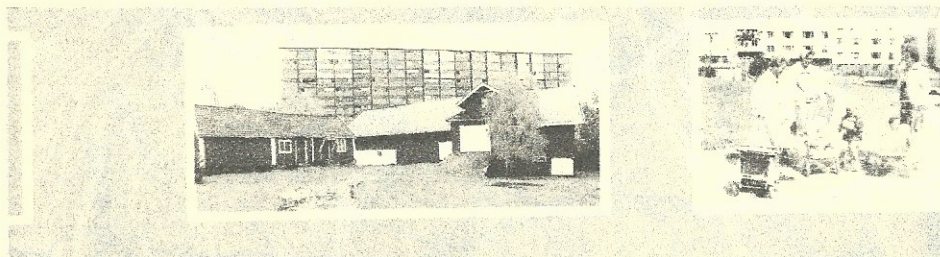


Oslo kommune
Byantikvaren

Kulturminner i nærmiljøet?



GRORUDDALEN KULTURMINNEATLAS



Kr. 175,-

Kulturminneatlas for Groruddalen 2004

**I salg hos bokhandlene på Grorud, Linderud, Tveita og
Stovner og hos Groruddalen Historielag**

Oslo kommune Byantikvaren

Maridalsveien 3

0178 Oslo

Tlf 23 46 02 50 Fax 23 46 02 51

ETTERLYSNING

THOR ERIKSENS MINNEFOND

Nylig fikk Historielaget inn en artikkel skrevet av Jack Antonsen. Han samler på historiske medaljer og har vært på jakt etter objekter knyttet til nærmiljøet i Groruddalen. Etter flere års leting har han kommet over en prismedalje som ble laget til minne om høybråtengutten Thor Eriksen.

Bakgrunnen for denne minnemedaljen og hvorfor denne minnemedaljen ble laget kan dere lese nærmere om i Årboka som kommer til høsten.

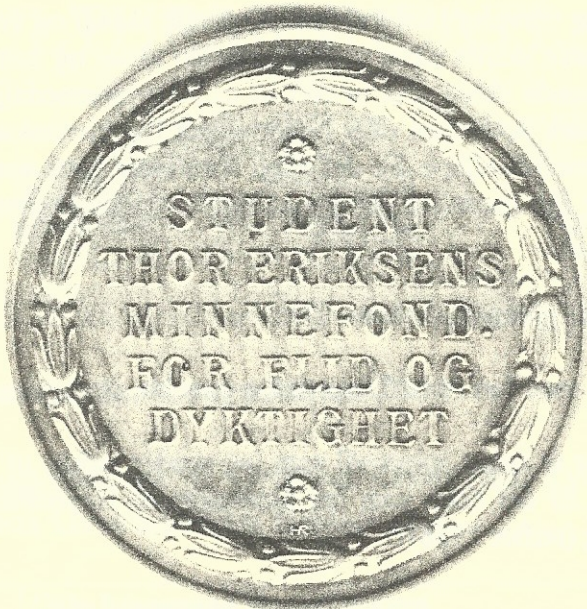
Denne minnemedaljen ble delt ut til en avgangselev for ekstra flid og dyktighet som hadde gått på Bryn skole(som seinere skiftet navn til Teisen høyere skole og som i dag tilsvarer Hellerud videregående skole) og ved Grorud høyere skole som seinere skiftet navn til Groruddalen skole og som i dag tilsvarer Bredtvet videregående skole. Det er delt ut ca.50 minnemedaljer, men verken artikkelforfatter Jack Antonsen eller historielaget har kjennskap til hvem som har fått disse minnemedaljene. Er det noen som leser dette som kjenner noen eller som selv har fått medaljen, er vi takknemlig for en henvendelse til historielaget.

Minnemedaljene er gjengitt på neste side.

Ta gjerne kontakt med Jan Arne Tangerud, e-postadr. jatang@online.no.

Jack Antonsen har et annet spørsmål som jeg sender videre ut til historielagets medlemmer: Er det noen som har kjennskap til Høybråten og omegns kaninavsforening (stiftet 1928)?

Gusk medlemskontingenten 2004!



Historie er spennende!

JÆSPERRUD AF FOSSUM

De fleste beboerne i bydel Stovner kjenner godt til Jesperudjordet. Stedet har på en måte manifestert seg som bydelens samlings- eller festplass. I det daglige drives det idrett på den store sletta; ballspill om sommeren, aktiviteter på ski om vinteren. Når det har vært ønskelig å samle mange av bydelens innbyggere, enten i alvor eller til fest, har det store åpne området bak Stovner senter vært stedet. Navnet er knyttet til den lille gården Jesperud, gnr.100 bnr.4. Man kan gjerne undre seg over navnet Jesperud eller kanskje mer korrekt Jesper-rud; gården som Jesper ryddet. Den er neppe så gammel som en ekte rud-gård, utskilt som den er fra Øvre Fossum. Kildeskriftet Akersgårder av Henning Sollied gir ingen forklaring på når utskillelsen har funnet sted. I tilknytning til sin omtale av Fossum nevner Sollied heller ingen Jesper som kan være opphav til navnet. Vi får derfor fortsette å undre oss.

To av husene står igjen ved kanten av jordet. våningshuset er fortsatt bolig, mens låven har fått nytt liv, som klubbhus for Vestli IL. Stabburet som sto der, er demontert og flyttet til traktene ved Sørumsand hvor det kanskje blir gjenreist en gang. Grisehuset og et annet uthus, hvor det bl.a. ble holdt høns, er revet. Adressen i moderne tid er Fossummerget 20, og matrikkelbetegnelsen er revidert til gnr100/38. Den siste som drev gårdsbruk på Jesperud var Jacob Jacobsen Jesperud (1900-1980). Hans yngste bror, Petter, bodde også på gården med familien sin fram til 1949/50. Petter Jesperud var kullhandler og drev brenselshandel i Thv. Meyers gate på Grünerløkka. Petter eldste sønn, Roald er født i 1958. Han levde på Jesperud til han var 12 år gammel.

En junikveld i 2001 inviterte vi Roald Jesperud til historielagets kontor i stab-buret på Nordtvet gård for å prate litt om tidligere tider på Jesperud.

Dette er begynnelsen på en artikkel i Årbok 2003 skrevet av
Bjørn H. Syversen.

Les hele artikkelen i Årbok 2003. Boken fås kjøpt i alle bokhandlene i Groruddalen, eller du kan bestille den direkte fra oss. Bestillingsseddel på neste side.

Skaane, Kristian
Vestlisvingen 68

0969 OSLO



, Postboks 37 Grorud, 0905 Oslo

Besøksadresse: Stabburet Nordtvet Gård, Gårdsveien 1-3,
kontortid onsdag 1100 – 1400 – telefon 22 80 44 74, leder 22 25 75 64/92 82 98 27

Vi utgir en ny årbok hvert år. Bøkene inneholder viktig lokalhistorisk dokumentasjon fra hele Groruddalen. Den eldste årboken er like aktuell nå som da den ble utgitt. Vi har et spesialtilbud til dem som ikke har en komplett samling: Kryss av på nedenstående bestillingsseddel og vi sender deg årbøkene portofritt for kun kr. 120,- per stk.

Bestilling:

Ja, takk, jeg bestiller følgende: (kryss av)

- | | | | |
|-------------------------------------|-------------------------------------|--|-------------------------------------|
| ☐ Årbok 1985 | ☐ Årbok 1987 | ☐ Årbok 1989/90 | ☐ Årbok 1991 |
| ☐ Årbok 1992 | ☐ Årbok 1993 | ☐ Årbok 1994 | ☐ Årbok 1995 |
| ☐ Årbok 1996 | ☐ Årbok 1997 | ☐ Årbok 1998 | ☐ Årbok 1999 |
| ☐ Årbok 2000 | ☐ Årbok 2001 | ☐ Årbok 2002 | ☐ Årbok 2003 |

Jeg ønsker ☐ å betale bøkene samlet

☐ å betale en bok hver måned til alle er betalt

☐ Jeg bestiller et fast abonnement for fremtidige årbøker.

Abonnementet gjelder til det sies opp.

☐ Kulturminneguide - Vandring i bydel Bjerke – kr. 50,-

☐ Vandring på Grorud kr. 50,-

☐ Rapport om Skansene på Bakås, kr. 75,-

☐ Groruddalen Kulturminneatlas, kr. 175,- + porto kr. 55,-.

☐ Jeg ønsker å bli medlem, kontingent kun kr. 100,00 per år.

Medlem nr. _____ Navn _____

Adresse: _____ Postnr.: _____

Oslo, den _____

(underskrift)

Klipp ut denne siden, legg den i en konvolutt og send den til oss, eller
bestill over Internett www.grohi.com

Redigering: Leif Frantzen

Trykk: Rødtvet senior- og aktivitetssenter